

#beCircular

Annual Meeting 2017

SAMENVATTING- NAMIDDAG SESSIES

Financiering

be circular be.brussels

Workshop – Financiering

Panelgesprek en vragenronde over het thema 'de klassieke financieringsmechanismen herbekijken om op de financieringsvragen van de circulaire economie te antwoorden'.

Inleiding van de debatten:

1

Patricia Foscolo (Coördinator van het thema Financiering van het GPCE, Impulse) herinnerde eraan dat het succes van projecten in de circulaire economie niet alleen in financiële en materiële termen wordt uitgedrukt. De financieringsleutels voor projecten in de circulaire economie zijn niet dezelfde als in een lineaire economie. De uitdagingen liggen in de samenwerking en de processen voor gezamenlijke creatie, en in de kosten/batenanalyse die niet met uitsluitend financiële waarden rekening houdt.

Be Circular omvat verscheidene maatregelen voor de financiering van projecten in de circulaire economie:

- Beurs Circulaire Economie van Village Finance
- Fonds voor projecten in de circulaire economie van Finance Brussels
- De projectoproep Be Circular van Leefmilieu Brussel, Impulse en Brussel Economie en Werkgelegenheid.
- De herziening van de kaderordonnantie over de steun aan de economische expansie

Céline Bouton (Business Developer, 1001Pact) presenteerde hoe 1001Pact, een growfundingproject dat recent naar België is gekomen, projecten en investeerders met elkaar in contact zal brengen zonder via tussenpersonen te passeren. De projecten zullen aan de hand van 6 criteria worden geselecteerd (groene economie, inclusie, maatschappij, gezondheid, ontwikkelings- en humanitaire dimensie, innovatie en ecologisch bouwen). Om de investeerders te overtuigen, is het essentieel dat de (maatschappelijke) impact van het project in kaart wordt gebracht voor men financiering zoekt.

Olivier Van Cauwelaert (CEO, Scale Up) vertelde over zijn ervaring met projectfinanciering binnen Scale Up, een investeringsfonds voor duurzame projecten. Scale Up levert niet alleen financiering maar benut ook zijn eigen expertise om de ondernemersgeest te bevorderen. Het vertrekt van de principes van het 'andere' kapitalisme, waarbij arbeid gelijkwaardig wordt beschouwd aan de andere productiefactoren. Scale Up speelt een actieve rol in de projecten en zoekt hierbij een evenwicht tussen de beslissingsmacht van de projectbeheerders en die van de investeerders.

Alexia De Jonghe (Relationship manager, Triodos Bank) benadrukte dat de vernieuwende commerciële modellen van de circulaire economie vereisen dat de banken elke regel van het businessplan onder de loep nemen en een nieuwe risicobenadering hanteren. In een functionaliteitseconomie investeert men bijvoorbeeld vooral in een dienstverlening. De kwaliteit van de businessplannen van verschillende projecten loopt sterk uiteen. De beste plannen zijn vaak het resultaat van een begeleidingsprogramma met een ervaren partner.

Serge Vilain (Voorzitter van het Directiecomité van de GIMB groep, Finance.brussels) behandelde de rol van Finance.brussels als overheidsinvesteerder in het BHG. Deze rol beperkt zich tot de steun aan projecten binnen de grenzen van de Europese wetgeving. Finance.brussels heeft al verscheidene projecten in de circulaire economie gesteund.

Michael Verdier (Vertegenwoordiger van het Programma Rev3, Kamer van Koophandel en Industrie (CCI), Grand Lille, Frankrijk) presenteerde de 4 types financiering die in Rijsel worden aangeboden:

- Hulp en subsidies voor projecten;
- Quick wins (afval, water, energie...)
- REV3 (eigen middelen, leningen, spaarboekjes, regionale hulp, subsidies).
- Financieringshub

Debatten

Tijdens de debatten kregen de panelleden en de deelnemers 4 vragen voorgelegd:

Vraag 1: Welke vormen van synergie zijn mogelijk en wat ontbreekt er in het financieringsaanbod voor de ondernemingen?

Een groot gedeelte van het werk moet klaar zijn voor er over financiering wordt gepraat: het businessplan. Het belangrijkste probleem is meestal niet het gebrek aan beschikbare fondsen maar veeleer de maturiteit van het voorgestelde project. Voor projecten in de circulaire economie is het financiële rendement niet het enige criterium, maar toch veronderstelt de ontwikkeling van een zelfstandig bedrijf een mate van rendement. De verschillende vormen van coaching helpen de ondernemingen met het opstellen van een degelijk businessplan.

Vraag 2: Met welke hindernissen krijgen de ondernemers in termen van financiering te maken?

Een financieringsplan voor een innoverend idee opstellen, is niet altijd gemakkelijk voor de ondernemers. Ondernemers met een bescheiden achtergrond, die minder makkelijk beroep kunnen doen op een netwerk van familie en vrienden om te investeren, zijn sterker afhankelijk van een businessplan en een financieel plan om financiering te kunnen vinden.

Als een onderneming in de drie eerste jaren failliet gaat, wordt het financiële plan geëvalueerd. Als uit het plan blijkt dat er aanvankelijk een gebrek aan kapitaal was of dat men niet eerlijk was bij het opstellen van het plan, kunnen de partners aansprakelijk worden gesteld voor het faillissement. De formulering van een financieel plan heeft dus ook een juridische dimensie.

De investeerders kijken vooral naar het businessplan, de hypothesen en de haalbaarheid. Ze hebben minder oog voor de cijfers op zich. Er moet natuurlijk een mate van rendabiliteit zijn, al is dit zeker niet het belangrijkste criterium. Voor circulaire projecten wordt vooral op de

potentiële impact gelet.

Het profiel en de persoonlijkheid van de ondernemers zijn de belangrijkste criteria voor de succesvolle ontwikkeling van een onderneming.

Innoviris biedt mogelijkheden voor de financiering van de ontwikkelingsfase van bepaalde innoverende producten.

In het kader van het programma Be Circular is een coördinatieplatform voor de begeleiding in het domein van de circulaire economie opgericht. Het moet de ondernemers sensibiliseren voor de verschillende bestaande begeleidingsstructuren.

3

Vraag 3: Welke criteria gebruiken de investeerders om een project te selecteren?

Finance.brussels past normaal op alle projecten dezelfde criteria toe, hoewel er ook criteria in verband met de sociale impact bij kunnen komen kijken. Als er een sociaal voordeel is, kan een lager rendement van de investering aanvaardbaar zijn, op voorwaarde dat het positief blijft.

Naast de haalbaarheid staan de impact en de duurzaamheid van het project centraal in de selectie van de projecten.

Vraag 4: Wat is de grootse toekomstige uitdaging voor de financiering van de circulaire economie?

De volgende uitdagingen zijn geïdentificeerd:

- De ondernemers informeren en opleiden
- Innoverende nieuwe projecten lanceren die investeerders aantrekken
- Het grote publiek sensibiliseren om zelf deel te nemen aan projecten
- Een grotere synergie creëren tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij de financiering van de circulaire economie.